

Istraživanje preferencija u odabiru sobnog bilja za interijere na primjeru Veleučilišta „Marko Marulić“ u Kninu

Sažetak

Upotreba sobnog bilja potječe još iz davne povijesti čovječanstva. Većina sobnog bilja koja se koristi u ukrašavanju interijera dolazi iz tropskih i suptropskih područja, dok ih manji broj dolazi iz umjerene klime. Prilikom odabira biljke za ukrašavanje interijera, važno je imati na umu da neke biljke nisu uvijek „moderne“ te također da ljudi imaju različita mišljenja vezano uz takav odabir. Cilj ovog rada je odrediti odgovarajuće sobno bilje za interijer jedne institucije visokog obrazovanja te utvrditi cjelokupni vizualni dojam (vizualni „geštalt“) putem ankete vezane uz određene odabrane lončanice u interijeru prostorija Veleučilišta „Marko Marulić“ u Kninu. Istraživanje je provedeno putem ankete tijekom studenog i prosinca 2014. godine na uzorku od 43 ispitanika (studenata i zaposlenika). Ustanovljeno je da su različite palme i lončanice dobile najbolje ocjene i najbolje su prihvaćene za upotrebu u interijeru Veleučilišta.

ključne riječi: sobno bilje, estetski dojam, primjena, interijer, Veleučilište u Kninu

Uvod

Upotreba sobnog bilja seže u daleku prošlost čovječanstva. Počeci uporabe navedenog vezani su uz bogatije domove velikaša, skrovitim klausturama samostana i slično (Piplović, 2003). Jedna od najranije nađenih slika sobnog bilja na loncima potječe s dvora kraljice Hatšepsut iz Egipta koja je vladala do 1482. god. p. n. e. (Wickham, 1990). Brojni moreplovci su među ostalim donosili i nove „egzotične“ vrste bilja, koje su postepeno aklimatizirali u malim staklenicima. Običaj uzgoja cvijeća na kamenim konzolama u Dalmaciji se spominje još u 15. i 16. stoljeću (Fisković, 1982), kao i introdukcija *Opuntia* sp. na Jadranu (Grgurević, 2009). U Dalmaciji se tijekom 19. stoljeća pratio uzgoj cvijeća u Italiji, gdje se o tome razgovaralo u intelektualnim krugovima (Piplović, 2003). Kako se društvo razvijalo, a time i arhitektura, sobno bilje osim u predvorjima i na prozorskim daskama dobiva novo stanište. Od šezdesetih godina 20. stoljeća primjećuje se nagli porast primjene ukrasnog bilja u upotpunjavanju različitih interijera. Danas je sasvim normalno i uobičajeno vidjeti različite vrste sobnog bilja u različitim zatvorenim okolinama: pošta, knjižnica, škola, trgovački centri, zračne luke itd. (Chen i sur., 2005).

Prilikom samog odabira sobnog bilja od izuzetnog značaja je obratiti pažnju na mjere njege i održavanja istog. Veći broj vrsta koje se koristi za uređenje interijera potječe iz tropskih i suptropskih područja, dok je manji broj onih iz umjerenog klimatskog pojasa. Upravo navedenim činjenicama mora se obratiti pažnja na različite mjere njege.

Različita inozemna istraživanja pokazuju da sobno bilje pozitivno utječe na emocionalne i zdravstvene osobine čovjeka, stoga ga je poželjno primjenjivati u različitim zatvorenim pro-

¹ Doc. dr. sc. Boris Dorbić, Aleksandar Marić, bacc. ing. agr., Tin Čuturić, bacc. ing. agr. prof. dr. sc. Mirko Gugić †, doc. dr. sc. Mladenka Šarolić, Marko Šuste, dipl. ing. agr., Željko Zrno, prof. mat., Veleučilište „Marko Marulić“ u Kninu, odjel poljoprivrede krša, Krešimirova 30, 22 300 Knin, Republika Hrvatska

² Prof. dr. Elma Temim, Doc. dr. sc. Alisa Hadžabiulić, Univerzitet “Džemal Bijedić” Mostar, Agromediterranski fakultet, Univerzitetski kampus bb, 88 104 Mostar, Republika Bosna i Hercegovina

³ Doc. dr. sc. Josip Gugić, Sveučilište u Splitu Sveučilišni odjel za studije mora, Ruđera Boškovića 37, P.P. 190 21000 Split
Autor za korespondenciju: bdorbić@veleknin.hr

storima. Hortikulturna terapija kao stručno-zdravstvena disciplina koja se bavi hortikulturnom preokupacijom osoba s posebnim potrebama i pojedinih dobnih skupina ga također upotrebljava. Ono zasigurno ima pozitivno djelovanje i u edukaciji učenika i studenata o čemu svjedoče brojni podignuti školski staklenici s različitim sobnim biljem u okviru školskih vrtova. U školama i uredima ono doprinosi smanjivanju stresa i povećava radnu učinkovitost (Lihrić i sur., 1996., prema: Židovec i sur., 2010).

Općenito se smatra da je osnovni razlog primjene bilja u interijerima njegova estetska funkcija. Bilje daje interijeru osobnost, čini ga toplijim, daje mu boju i živost (Židovec i sur., 2010). Sama uresnost sobnog bilja i vizualni „geštalt“ igraju važnu ulogu prilikom njegovog odabira za različite namjene u prostoru. Prilikom odabira za interijer bitno je naglasiti da pojedine biljne vrste nisu uvijek u „modi“, kao i da postoje različiti stavovi ljudske populacije o odabiru.

Sukladno navedenom došlo se do ideje o obogaćivanju prostorija veleučilišta „Marko Marulić“ u Kninu s prikladnim biljem te istraživanja vizualnog „geštalta“ o istom.

Cilj ovog rada je odrediti prikladne lončanice za interijer veleučilišta te istražiti vizualni doživljaj cjeline (vizualni „geštalt“) kod odabranih skupina lončanica (Wolff, 2008).

Materijali i metode

Prilikom izrade ovog rada kao izvor sekundarnih podataka koristile su se publikacije, znanstveni i stručni radovi. Kao izvori primarnih podataka korišteni su podaci anketnog istraživanja na području grada Knina. Cilj ankete je bio utvrditi vizualni doživljaj cjeline (vizualni „geštalt“ ili dojam) za odabrane skupine lončanica u prostorima veleučilišta. Ispitanicima su pored anketnih listića bile ponuđene i slike lončanica u ciljanim skupinama koje bi bile namijenjene za određene prostore u objektu Veleučilišta „Marko Marulić“ u Kninu:

Odabrane lisnate sobne lončanice za prozorske daske veleučilišta:

Dracaena fragrans (L.) (dracena), *Epipremnum pinnatum* (L.) Engl. (zlatni scindapsus), *Dieffenbachia seguine* (Jacq.) Schott (difenbahija), *Schefflera actinophylla* (Endl.) Harms (šeflera), *Sansevieria* (sansevijerija).

Odabrane cvjetne sobne lončanice za prozorske daske veleučilišta:

Anthurium (anturij), *Rosa* sp. (patuljasta ruža), *Saintpaulia ionantha* (H. Wendl.), (afrička ljubičica), *Calceolaria hibrid* (papučica), *Kalanchoe* (kalanhoja).

Odabrane lisnate sobne lončanice za predvorje i hodnike veleučilišta:

Cycas revoluta (Thumb.) (zavijeni ciklas), *Musa* (banana), *Ficus benjamina* (L.) (fikus benjamin), *Ficus binnendijkii* (Miq.) (fikus), *Monstera deliciosa* (Liebm.) (monstera).

Anketno istraživanje je provedeno tijekom studenog i prosinca 2014. godine na uzorku od 43 ispitanika studenti (s biljne proizvodnje i ostali) i djelatnici (nastavnici s poljoprivrede krša i ostali nastavnici te djelatnici) s područja Knina (23 žene i 20 muškaraca). Starosna struktura uzorka bila je: do 20 godina - 15, od 20-30 godina - 12, 30-40 godina - 9, 40-50 godina - 4, 50-65 godina - 2 i 65 i više godina - 1 ispitanik, a izbor ispitanika je bio slučajna. U tu svrhu korištena je petostupanjska ljestvica (za mjerenje stavova o uresnosti i primjeni sobnog bilja u interijeru veleučilišta) s vrijednostima od 1 do 5, pri čemu je 1 – nedovoljan, 2 – dovoljan, 3 – dobar, 4 – vrlo dobar i 5 – odličan.

Obrada podataka provedena je mjerilima centralne tendencije, odnosno na osnovi izračuna aritmetičke sredine i standardne devijacije. Statistička obrada podataka je izvršena u programu SPSS 14 za Windows sučelje.

Rezultati i rasprava

Istraživanje vizualnog dojma „geštalta“

Cilj anketnog istraživanja je bio utvrditi vizualni doživljaj cjeline (vizualni dojam ili „geštalt“) kod odabranih skupina lončanica u prostorima veleučilišta.

Slika 1. Odabrane lisnate sobne lončanice za prozorske daske veleučilišta
Figure 1. Random foliage potted plants for window sills of the Polytechnic
 Izvor/Source: Wolff, 2008.

Tablica 1. Stavovi djelatnika i studenata veleučilišta u Kninu o primjeni niskih lisnatih sobnih lončanica za prozorske daske veleučilišta

Table 1. Attitudes of employees and students at the Knin-based Polytechnic on the use of low leafy pottery for window boards of Polytechnics

Redni broj/ No	Pitanja/ Questions	Aritmetička sredina/ Mean	Standardna devijacija/ Standard deviation
1.	Ocijenite ukrasne vrijednosti predloženih sobnih lončanica./ Rate ornamental value of presented house plants.	3,56	1,61
2.	Ocijenite značaj raznolikosti boja u odabiru predloženih sobnih lončanica./ Rate significance diversity of colors in choice of presented potted plants.	3,02	1,14
3.	Procijenite težinu održavanja predloženih sobnih lončanica. (1-lako, 3-osrednje, 5-teško)/ Evaluate weight maintenance presented potted plants. (1-easy, 3-average, 5-difficult).	2,63	1,13
4.	Potrebno je odabrati manji broj vrsta za predloženu namjenu? (1-veći, 5-manji)/ Is it necessary to select a small number of species presented for purpose ? (1- larger, 5-lower).	3,16	1,29
5.	Ocijenite utjecaj predloženih sobnih lončanica na vaše emocije./ Rate the impact of house plants presented on your emotions.	2,95	1,25
6.	Ocijenite utjecaj predloženih sobnih lončanica na vašu psihu i zdravlje općenito./ Rate the impact of presented potted plants on your psyche and health general.	3,09	1,25
7.	Ocijenite korisnost primjene predloženih sobnih lončanica za studente veleučilišta./ Rate the benefits applications presented potted plants for students of the polytechnic.	3,56	1,28
8.	Ocijenite estetske vrijednosti prostora s predloženim sobnim lončanicama./ Rate aesthetic values of the area with the presented potted plants.	3,72	1,26

Iz tablice 1. se vidi da korisnici s prosječnom ocjenom 4 ocjenjuju ukrasne vrijednosti lončanica, estetske vrijednosti prostora i korisnost vrsta za studente. Raznolikost boja prilikom odabira ocjenjuju s prosječnom ocjenom 3. Težinu održavanja lončanica su procijenili kao osrednju, kao i zadovoljenje s brojem vrsta. Utjecaju navedenih lončanica na emocije, psihu i zdravlje ljudi dodijelili su ocjenu dobar.

Slika 2. Odabrane cvjetne sobne lončanice za prozorske daske veleučilišta
Figure 2. Random flowers potted plants for window sills of the Polytechnic
 Izvor/Source: Wolff, 2008.

Tablica 2. Stavovi djelatnika i studenata veleučilišta u Kninu o primjeni niskih cvjetnih sobnih lončanica za prozorske daske veleučilišta
Table 2. Attitudes of employees and students at the Knin-based Polytechnic on the use of low flower pottery for window boards of Polytechnics

Redni broj/ No	Pitanja/ Questions	Aritmetička sredina/ Mean	Standardna devijacija/ Standard deviation
1.	Ocijenite ukrasne vrijednosti predloženih sobnih lončanica./ Rate ornamental value of presented house plants.	4,35	,97
2.	Ocijenite značaj raznolikosti boja u odabiru predloženih sobnih lončanica./ Rate significance diversity of colors in choice of presented potted plants.	3,79	1,04
3.	Procijenite težinu održavanja predloženih sobnih lončanica. (1-lako, 3-osrednje, 5-teško)/ Evaluate weight maintenance presented potted plants. (1-easy, 3-average, 5-difficult).	3,14	1,10
4.	Potrebno je odabrati manji broj vrsta za predloženu namjenu? (1-veći, 5-manji)/ Is it necessary to select a small number of species presented for purpose? (1- larger, 5-lower).	3,17	1,29
5.	Ocijenite utjecaj predloženih sobnih lončanica na vaše emocije./ Rate the impact of house plants presented on your emotions.	4,09	1,12
6.	Ocijenite utjecaj predloženih sobnih lončanica na vašu psihu i zdravlje općenito./ Rate the impact of presented potted plants on your psyche and health general.	3,86	1,24
7.	Ocijenite korisnost primjene predloženih sobnih lončanica za studente veleučilišta./ Rate the benefits applications presented potted plants for students of the polytechnic.	3,88	1,07
8.	Ocijenite estetske vrijednosti prostora s predloženim sobnim lončanicama./ Rate aesthetic values of the area with the presented potted plants.	4,09	1,15

Iz tablice 2. je razvidno da korisnici s prosječnom ocjenom 4 ocjenjuju ukrasne vrijednosti lončanica, estetske vrijednosti prostora, korisnost vrsta za studente i raznolikost boja prilikom odabira. Težinu održavanja lončanica su procijenili kao osrednju, kao i zadovoljenje s brojem vrsta. Utjecaj navedenih lončanica na emocije, psihu i zdravlje ljudi ocjenjuju s vrlo dobrim ocjenama.

Slika 3. Odabrane lisnate sobne lončanice za predvorje i hodnike veleučilišta
Figure 3. Random foliage potted plants for the lobby and corridors of the Polytechnic
Izvor/Source: Wolff, 2008.

Tablica 3. Stavovi djelatnika i studenata veleučilišta u Kninu o primjeni srednje visokih i visokih sobnih lončanica za predvorje i hodnike veleučilišta

Table 3. Attitudes of employees and students at the Knin-based Polytechnic on the use of high indoor flower pot in the lobby and hallways Polytechnics

Redni broj/ No	Pitanja/Questions	Aritmetička sredina/Mean	Standardna devijacija/ Standard deviation
1.	Ocijenite ukrasne vrijednosti predloženih sobnih lončanica./ Rate ornamental value of presented house plants.	3,44	1,14
2.	Ocijenite značaj raznolikosti boja u odabiru predloženih sobnih lončanica./ Rate significance diversity of colors in choice of presented potted plants.	2,93	1,16
3.	Procijenite težinu održavanja predloženih sobnih lončanica. (1-lako, 3-osrednje, 5-teško)/ Evaluate weight maintenance presented potted plants. (1-easy, 3-average, 5-difficult).	3,02	1,22
4.	Potrebno je odabrati manji broj vrsta za predloženu namjenu? (1-veći, 5-manji)/ Is it necessary to select a small number of species presented for purpose ? (1-larger, 5-lower).	3,35	1,21
5.	Ocijenite utjecaj predloženih sobnih lončanica na vaše emocije./ Rate the impact of house plants presented on your emotions.	3,04	1,02
6.	Ocijenite utjecaj predloženih sobnih lončanica na vašu psihu i zdravlje općenito./ Rate the impact of presented potted plants on your psyche and health general.	3,02	1,03
7.	Ocijenite korisnost primjene predloženih sobnih lončanica za studente veleučilišta./ Rate the benefits applications presented potted plants for students of the polytechnic.	3,41	1,14
8.	Ocijenite estetske vrijednosti prostora s predloženim sobnim lončanicama./ Rate aesthetic values of the area with the presented potted plants.	3,56	1,20

Iz tablice 3. se vidi da korisnici s prosječnom ocjenom 3 ocjenjuju sva pitanja iz tablice osim estetskih vrijednosti prostora s navedenim lončanicama kojem su dodijelili prosječnu ocjenu 4.

Slika 4. Odabrane palme za predvorje i hodnike veleučilišta

Figure 4. Random palms for the lobby and corridors of the Polytechnic
Izvor/Source: Wolff, 2008.

Tablica 4. Stavovi djelatnika i studenata veleučilišta u Kninu o primjeni različitih vrsta palmi za predvorje i hodnike veleučilišta

Table 4. Attitudes of employees and students at the Knin-based Polytechnic on the use of different types of palms in the lobby and hallways Polytechnics
Izvor/Source: Autori.

Redni broj/ No	Pitanja/Questions	Aritmetička sredina/ Mean	Standardna devijacija/ Standard deviation
1.	Ocijenite ukrasne vrijednosti predloženih sobnih lončanica./ Rate ornamental value of presented house plants.	3,60	1,26
2.	Ocijenite značaj raznolikosti boja u odabiru predloženih sobnih lončanica./ Rate significance diversity of colors in choice of presented potted plants.	2,95	1,21
3.	Procijenite težinu održavanja predloženih sobnih lončanica. (1-lako, 3-osrednje, 5-teško)/ Evaluate weight maintenance presented potted plants. (1-easy, 3-average, 5-difficult).	3,07	1,32
4.	Potrebno je odabrati manji broj vrsta za predloženu namjenu? (1-veći, 5-manji)/ Is it necessary to select a small number of species presented for purpose ? (1- larger, 5-lower).	3,25	1,29
5.	Ocijenite utjecaj predloženih sobnih lončanica na vaše emocije./ Rate the impact of house plants presented on your emotions.	3,23	1,30
6.	Ocijenite utjecaj predloženih sobnih lončanica na vašu psihu i zdravlje općenito./ Rate the impact of presented potted plants on your psyche and health general.	3,21	1,19
7.	Ocijenite korisnost primjene predloženih sobnih lončanica za studente veleučilišta./ Rate the benefits applications presented potted plants for students of the polytechnic.	3,40	1,26
8.	Ocijenite estetske vrijednosti prostora s predloženim sobnim lončanicama./ Rate aesthetic values of the area with the presented potted plants.	3,41	1,28

Iz tablice 4. se uočava da korisnici prosječnom ocjenom 3 ocjenjuju sva pitanja iz tablice osim ukrasnih vrijednosti prostora s navedenim lončanicama kojem daju prosječnu ocjenu 4.

Zaključak

Korisnici Veleučilišta „Marko Marulić“ u Kninu obje skupine lončanica za prozorske daske vrednuju kao vrlo dekorativne, kao i njihove estetske vrijednosti u interijeru. Ispitanici s vrlo dobrim ocjenama vrednuju važnost raznolikosti boja prilikom odabira bilja kod skupine cvjetnih lončanica.

Utjecaj cvjetnih lončanica na emocije, psihu i zdravlje korisnika ocjenjuju s prosječnom ocjenom 4, dok utjecaj lisnatih vrsta na isto vrednuju s prosječnom ocjenom 3. Težinu održavanja obje skupine lončanica procjenjuju kao osrednju. Važnost navedenih skupina procjenjuju kao vrlo značajnu tijekom same edukacije studenata u nastavi.

Budući su prosječne vrijednosti odgovora veće za kategoriju cvjetnih lončanica tada su te vrste i više prihvatljivije za moguću primjenu u interijeru veleučilišta.

Odgovori za skupine palmi su ocijenjene s prosječnom ocjenom 3 i ponešto su bolje ocijenjene od srednje visokih i visokih lončanica pa su tada te vrste uzete u obzir za moguću primjenu u interijeru veleučilišta.

Napomena

Rad je izvod iz Seminarskih radova studenata Tina Čuturića i Aleksandra Marića s Veleučilišta „Marko Marulić“ u Kninu sa stručnog preddiplomskog studija Biljna proizvodnja.

Literatura

- Chen, J., McConnell, D. B., Henny, R. J. (2005) The World Foliage Plant Industry. *Chronica Horticulturae*, 4 (45), 9-15.
- Grgurević, D. (2009) Succulents (fatplants) on the adriatic coast and their use in parks. *Šumarski list*, 7-8, 439-446.
- Larousse. (2001) *Jardins & plantes d'interieur*. Zagreb: Veble commerce.
- Fisković, C. (1982) Zoranićev prilog našoj renesansnoj hortikulturi. *Eseji*, Split.
- Piplović, S. (2003) Flower in Dalmatian 19th century. *Agronomski glasnik*, 3-5, 85-97.
- Wickham, C. (1977) *The house plantbook*. Zagreb: Globus, Nakladni zavod.
- Wolff, J. (2008) *Enciklopedija sobnog bilja*. Split: Marjan tisak d. o. o.
- Židovec, V., Karlović, K., Hulina, N., Jednaković, V. (2010) Ornamental plant inventarization in interiors of selected hotel-gastronomic objects in the city Zadar region. *Agronomski glasnik*, 72, 1, 59-72.
- Original scientific paper
Researching the preference in choosing houseplants for interiors based on the sample of the Polytechnic of Marko Marulić in Knin

Prispjelo/Received: 13.2.2018

Prihvaćeno/Accepted: 3.7.2018.

Original scientific paper

Researching preferences in selecting interior decorating plants on the example of Polytechnic "Marko Marulić" in Knin

Abstract

The usage of house plants has its roots in the far history of humanity. Most house plants used in decorating interiors come from tropical and sub-tropical areas, while a smaller number comes from moderate climates. When choosing plants for interior decoration, it is important to note that some species aren't always „fashionable“; and also that the populace has differing opinions regarding the choice. The goal of this paper is to determine the appropriate house plants for the interior of an institution of highly education and to examine the visual impression of the whole (visual „gestalt“) via a survey regarding specific chosen potted plants in the interior rooms of the Polytechnic of Marko Marulić in Knin. Survey research was conducted during November and December 2014 on a sample of 43 respondents (students and employees). Different palm trees and potted plants are best evaluated and accepted for use in the interior of the polytechnic.

Keywords: house plants, aesthetic impression, application; interior, Polytechnic in Knin